

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η πραγματικότητα και οι μύθοι

Τα τελευταία χρόνια χτίστηκε προσεκτικά ένας μεγάλος μύθος στη χώρα μας. Σειρά πολιτικών έκαναν καριέρα πείθοντας τον λαό πως όσα υπέμεινε ήταν αποτέλεσμα κακής ή δειλής διαπραγμάτευσης με τους εταίρους και δανειστές. Αυτές τις ώρες γίνεται πολύ καθαρό πως κανείς Έλληνας πολίτης δεν έχει άλλη διέξοδο από το να συμβιβασθεί έντιμα, εφόσον θέλει την

Ελλάδα εντός της Ευρωζώνης. Ο συμβιβασμός επί του οποίου εργάζεται τώρα ο κ. Τσίπρας δεν είναι προϊόν δειλίας ή ύποπτων κινήτρων. Οποιοσδήποτε έχει την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας καταλαβαίνει από πρώτο χέρι τι σημαίνει χρεοκοπία ή, ακόμη χειρότερα, δραχμή. Ας το καταλάβουμε πως οι «μαγκιές» ικανοποιούν το κοινό αίσθημα προσωρινά, αλλά μόνο αντίθετα

αποτελέσματα και περισσότερο κόστος για τον Έλληνα πολίτη φέρνουν. Υπάρχει χώρος στη νέα συμφωνία για μέτρα στήριξης των ασθενέστερων στρωμάτων και την πάταξη της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς. Ο κ. Τσίπρας έχει δύσκολο δρόμο μπροστά του, γιατί θα βρεθεί αντιμέτωπος με τους αντιπολιτευτικούς του μύθους και τους ακραίους συμμάχους του. Δεν έχει πολύ

χρόνο, ούτε ο ίδιος ούτε η χώρα. Αν συνεννοηθούν όλες οι πολιτικές δυνάμεις μαζί μπορούμε να αφήσουμε πίσω μας τον καταραμένο, επίπλαστο διχασμό. Να εργαστούμε όλοι για να γίνουν όλα όσα χρειάζονται προκειμένου να μείνει η χώρα στο ευρώ, να ξαναμπούμε σε τροχιά ανάπτυξης και να μην περάσουν άλλα δεινά τα θύματα αυτής της κρίσης.

ΑΥΓΗ ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΗΣ*

Ανατομία μιας ιστορικής πολιτικής ανατροπής

Η νέα κυβέρνηση και ο νέος πρωθυπουργός διαθέτουν καθολική και υπερκομματική μετεκλογική αποδοχή. Τόσο η ηγετική ανάδειξη του νέου πρωθυπουργού όσο και η ταχεία συγκρότηση του νέου κυβερνητικού σχήματος έχουν ανατρέψει πλήρως την προηγούμενη εικόνα. Η δημοτικότητα του Αλέξη Τσίπρα σχεδόν διπλασιάστηκε, από 45% πριν από τις εκλογές σε 87% (+42%), ενώ το μερίδιό του στο δείκτη πρωθυπουργικής καταλληλότητας υπερδιπλασιάστηκε (73%, έναντι 32% προηγουμένως, +41%).

Η πρώτη εντύπωση των πολιτών από το νέο κυβερνητικό σχήμα είναι θετική σε ποσοστό 81%. Παράλληλα, 7 στους 10 θεωρούν καλύτερη κυβέρνηση για τη χώρα τη συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝ.ΕΛΛ., ενώ μόλις 1 στους 10 μια κυβέρνηση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ταυτόχρονα, οι χειρισμοί της στη διαπραγμάτευση του χρέους συναντούν αντίστοιχα ποσοστά αποδοχής (80%).

Ο νέος υπουργός Οικονομικών, Γιάννης Βαρουφάκης, με ποσοστό αποδοχής 75%, αναδεικνύεται με διαφορά στον δημοφιλέστερο μεταξύ όλων των (4) προκατόχων του στη μνημονιακή πενταετία (Χαρδούβελης 18%, Στουρνάρας 29%, Βενιζέλος 24%, Παπακωνσταντίνου 58% -τα συγκρινόμενα ποσοστά αφορούν την πρώτη μέτρηση μετά την ανάληψη των υπουργικών καθηκόντων).

Επιβεβαιώνονται τέλος τόσο ότι η συντριπτική πλειοψηφία της κοινής γνώμης εξακολουθεί να προκρίνει ως ορθότερη στάση για την αντιμετώπιση του χρέους τη διαπραγμάτευση (79%, έναντι μόνον 11% που τάσσεται υπέρ της στάσης πληρωμών) και βεβαίως ότι εξακολουθεί να απορρίπτει το Μνημόνιο. Μάλιστα, μετά τις εκλογές η απόρριψη του Μνημονίου τείνει να είναι καθολική, συγκεντρώνοντας ποσοστό 83% (έναντι 67% τον Ιανουάριο, +16%). Πρόκειται για το υψηλότερο ποσοστό απόρριψης που καταγράφηκε σε Βαρόμετρο της Public Issue κατά την πενταετία 2010-2015.

Η επίδραση της εκλογικής νίκης και της διαπραγμάτευσης που διεξάγει η ελληνική κυβέρνηση με τους Ευρωπαίους εταίρους της χώρας είναι καταλυτική για τον κομματικό συσχετισμό δυνάμεων. Η απότομη μεταβολή που έχει επέλθει, μετεκλογικά, υπερβαίνει κάθε ιστορικό προηγούμενο της τελευταίας εικοσαετίας, για το οποίο διατίθενται συστηματικά εμπειρικά δεδομένα από έρευνες κοινής γνώμης.

Μετά τις εκλογές η επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ έχει εκτιναχθεί σε πρωτοφανή ύψη, για τα δεδομένα όχι μόνο της μεταπολιτευτικής, αλλά και της

προδικτατορικής εποχής. Η πρωτογενής πρόθεση ψήφου, ως μεταβλητή κλίματος, κυμαίνεται σήμερα περί το 50% - 55%. Αν και είναι πρόωρο να θεωρήσει κάποιος αυτές τις τάσεις αποκρυσταλλωμένες, ωστόσο η κοινωνική εκπροσώπηση στον ΣΥΡΙΖΑ δεν φαίνεται «στιγμαία».

Ταυτόχρονα η πρώτη ένδειξη για την αξιωματική αντιπολίτευση, υποδεικνύει ότι αυτή ενδέχεται να έχει επιστρέψει στα επίπεδα εκλογικής επιρροής του Μαΐου 2012, κυμαινόμενη -σήμερα- περί το 15% - 20%. Η ραγδαία πτώση της δημοτικότητας του Αντ. Σαμαρά (24%, -19%), αλλά και η πλήρης αποδόμηση της πρωθυπουργικής του ικανότητας (μόλις 12%, -33%) ενισχύει επίσης την εκτίμηση ότι η κρίση του κόμματος είναι βαθύτατη, καθόλου προσωρινή και πιθανώς στα χνάρια του ΠΑΣΟΚ. Στην ίδια κατεύθυνση ωθεί και η μετεκλογική ενίσχυση του μικρότερου κυβερνητικού εταίρου, των ΑΝ.ΕΛΛ. του Π. Καμμένου, που θα διεκδικήσουν πλέον με αξιώσεις μεγαλύτερο μερίδιο της δεξιάς εκλογικής βάσης.

Στη σημερινή περίπτωση της ελληνικής διαπραγμάτευσης η διάρκεια της συσπείρωσης είναι άγνωστη. Αυτή μπορεί να διαρκέσει μερικές εβδομάδες, αρκετούς μήνες ή και ολόκληρο τον εκλογικό κύκλο. Θα κριθεί τόσο βραχυχρόνια, προφανώς από την έκβαση της διαπραγμάτευσης, όσο και μεσο-μακροπρόθεσμα, από τη διαχειριστική ικανότητα της νέας διακυβέρνησης και κυρίως τη διαχείριση της κοινωνικής εμπιστοσύνης με την οποία την περιβάλλουν πλέον ευρύτατα κοινωνικά στρώματα.

Το βέβαιο είναι ότι, μετά από μια πενταετία ανοικτής κρίσης εκπροσώπησης, το ελληνικό κομματικό σύστημα εισέρχεται σε μια νέα φάση. Το ιστορικό εκλογικό αποτέλεσμα της 25.1.2015, αλλά και η μετεκλογική αντιπαράθεση με την Γερμανία και τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργούν νέα δεδομένα. Σε αυτά προστίθενται ο κατακερματισμός και η συνεχιζόμενη κρίση τόσο της συντηρητικής παράταξης όσο και του χώρου της λεγόμενης Κεντροαριστεράς.

Εγγράφεται έτσι το ενδεχόμενο, εάν η σημερινή κοινωνική απήχηση του ΣΥΡΙΖΑ εδραιωθεί -κάτι που αυτήν τη στιγμή δεν είναι γνωστό-, να οδηγήσει σε αναδιάρθρωση της πολιτικής σκηνής υπό την ηγεμονία ενός νέου «υπερ-κυρίαρχου» κόμματος.

* ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΗΣ, πολιτικός επιστήμονας, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Public Issue

ΤΟ ΕΘΝΟΣ

Η συμφωνία είναι το πρώτο βήμα

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα μπορούσε, και ίσως θα έπρεπε, να ήταν καλύτερο το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης, αλλά σίγουρα θα μπορούσε να ήταν και χειρότερο. Ή και να μην είχε υπάρξει καν αποτέλεσμα αν συνεκτιμηθούν το εύρος και η ένταση των αντιδράσεων τις οποίες αντιμετώπισε η κυβέρνηση μέχρι να φτάσει στη συμφωνία.

Αλλά, τελικά, ο κύριος στόχος επιτεύχθηκε, το αίτημα της κυβέρνησης να αναλάβει να φέρει εις πέρας το εγχείρημα της εξόδου από την κρίση χρησιμοποιώντας δική της «συνταγή» έγινε δεκτό και πλέον είναι στο χέρι των κυβερνώντων να αποδείξουν ότι είναι σε θέση να διαχειριστούν τις πολλές και σοβαρές δυσκολίες που τους περιμένουν.

Πρώτη και σημαντικότερη η δοκιμασία της Δευτέρας ή, το πολύ, της Τρίτης, οπότε και θα πρέπει να παρουσιάσουν στο Eurogroup τις μεταρρυθμίσεις εκείνες με τις οποίες πιστεύουν ότι θα εξασφαλίσουν στην οικονομία τις απαραίτητες δημοσιονομικές ανάσες. Δεν θα είναι εύκολο το έργο τους. Η πάταξη της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς αποτελούν διαχρονικά τις παρεμβάσεις στις οποίες έχουν αποτύχει πανηγυρικά όλες ανεξαιρέτως οι μεταπολιτευτικές κυβερνήσεις.

Ο πρωθυπουργός έχει διακηρύξει ότι έχει την πολιτική βούληση και θα επιτύχει εκεί όπου οι άλλοι έχουν αποτύχει. Και μακάρι να τα καταφέρει. Αν τα φορολογικά έσοδα κινούνταν σε λογικά επίπεδα, θα είχαμε αποφύγει ακόμη και την ταλαιπωρία των πέντε τελευταίων χρόνων. Αλλά η επιτυχής έκβαση ενός τέτοιου εγχειρήματος δεν προϋποθέτει μόνο βούληση και αποφασιστικότητα. Συνεπάγεται και μια σειρά άλλων παρεμβάσεων, όπως για παράδειγμα την ενίσχυση των φορολογικών υπηρεσιών με επαρκές αριθμητικά και άρτιο επαγγελματικά προσωπικό.

Και εξίσου κρίσιμη θα αποδειχθεί και η μεταρρύθμιση στον δημόσιο τομέα, που θα πρέπει και άμεσα να δρομολογηθεί και αρκούτως αποτελεσματική να καταδειχθεί, αλλά και άψογα και αυστηρά αξιοκρατικά να πραγματοποιηθεί. Είναι και αυτός ένας τομέας όπου οι μέχρι τώρα κυβερνητικές παρεμβάσεις κάθε άλλο παρά ευτυχείς εντυπώσεις έχουν αφήσει.

Αν οι κυβερνητικές εισηγήσεις κριθούν θετικά και θεωρηθούν επαρκείς, θα έχει γίνει από πλευράς της κυβέρνησης το πρώτο μεγάλο βήμα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Και αν η προώθησή τους και η εν γένει κυβερνητική δραστηριότητα μέσα στο δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου αποδειχθούν αποδοτικές, τότε η παραπέρα συνεργασία με την Κομισιόν, το ΔΝΤ και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα θα είναι γονιμότερη.

Προχθές στις Βρυξέλλες δεν έγινε τίποτε περισσότερο από ένα βήμα σε μια πορεία που οι κυβερνώντες, αλλά και ο ελληνικός λαός εύχονται και ελπίζουν να αποδειχθεί ομαλότερη από εκείνη που μέχρι τώρα έχουμε διανύσει.